

НАЦІОНАЛЬНИЙ БАНК УКРАЇНИ

вул. Інститутська, 9, м. Київ,
01601, Україна
тел. 253-38-22, факс 230-20-33,
253-77-50
e-mail: nbu@bank.gov.ua

NATIONAL BANK OF UKRAINE

9, Instytutska St., Kyiv, 01601,
Ukraine
phone 253-38-22, fax 230-20-33,
253-77-50,
e-mail: nbu@bank.gov.ua

Незалежній асоціації банків
України
Асоціації українських банків
Банкам України

Щодо відображення фінансових
інструментів в бухгалтерському
обліку та фінансовій звітності в умовах
невизначеності, що виникла внаслідок
коронавірусу

З метою послідовного застосування вимог міжнародних стандартів фінансової звітності (далі – МСФЗ) Національний банк України надає роз'яснення щодо відображення фінансових інструментів банків в бухгалтерському обліку та фінансовій звітності в умовах невизначеності, що виникла внаслідок коронавірусу.

Щодо застосування МСФЗ 9 “Фінансові інструменти”

Рада МСБО оприлюднила роз'яснення “МСФЗ 9 та covid -19” щодо обліку очікуваних кредитних збитків із застосуванням МСФЗ 9 “Фінансові інструменти” (далі – МСФЗ 9) з огляду на поточну невизначеність, що виникає внаслідок пандемії “covid-19”.

Вжиття заходів для підтримки бізнесу, застосування кредитних канікул та інших заходів не позбавляє суб'єктів господарювання від дотримання вимог МСФЗ 9.

1. Банкам необхідно коректно оцінити вплив економічних заходів на визнанні фінансові активи, зміни умов їх використання та визначити, чи не призведуть відповідні зміни умов до модифікації фінансового активу чи до припинення визнання внаслідок такої модифікації. МСФЗ 9 не містить спеціальних вимог щодо такої ситуації, тому банки мають розробити відповідні облікові політики відповідно до вимог МСБО 8 “Облікові політики зміни в облікових оцінках та помилки” та загальних принципів МСФЗ 9.

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Лукасевич Богдан Володимирович

Сертифікат 3122842E6867E65404000000AC01000029210000

Дійсний до: 16.12.2021 14:27:21

Національний банк України

P/60-0005/21959

від 05.05.2020

Перегляд або модифікація договірних грошових потоків за фінансовим активом може призводити до припинення визнання фінансового активу згідно з МСФЗ 9. Банк припиняє визнавати первісний фінансовий актив і визнає новий фінансовий актив, якщо переглянуті або модифіковані грошові потоки, передбачені договором, призводять до припинення визнання первісного фінансового активу. Банк визнає на дату модифікації новий фінансовий актив за справедливою вартістю, ураховуючи витрати на операцію, пов'язані зі створенням нового фінансового активу, та визначає суму очікуваних кредитних збитків протягом 12 місяців (якщо такий фінансовий актив не відповідає визначенню знеціненого фінансового активу).

Банки мають здійснювати оцінку суттєвості переглянутих або модифікованих договірних грошових потоків за фінансовим активом комплексно з урахуванням кількісних та якісних критеріїв. Якщо модифікації, пов'язані із запровадженням тимчасових підтримуючих заходів, є несуттєвими, банк розраховує нову валову балансову вартість як теперішню вартість переглянутих або модифікованих грошових потоків, передбачених договором, дисконтованих за первісною ефективною ставкою відсотка (або первісною ефективною ставкою відсотка, скоригованою з урахуванням кредитного ризику - для придбаних або створених знецінених фінансових активів). Банк уключає витрати на операцію в балансову вартість модифікованого фінансового активу та амортизує їх протягом строку дії такого активу та визнає різницю між валовою балансовою вартістю за первісними умовами та валовою балансовою вартістю за переглянутими або модифікованими умовами як доходи або витрати від модифікації.

Банки мають розкривати в облікових політиках критерії суттєвості щодо модифікації грошових потоків із застосуванням професійних суджень і припущень.

2. Згідно з пунктом 5.5.17 МСФЗ 9 оцінка очікуваних кредитних збитків базується на обґрунтовано необхідній та підтверджуваній інформації про минулі події, поточні умови та прогнози майбутніх економічних умов, яка може бути одержана без надмірних витрат або зусиль станом на звітну дату.

Очікувані кредитні збитки за весь строк дії фінансового інструмента визнаються у разі значного зростання кредитного ризику фінансового інструменту після його первісного визнання. МСФЗ 9 вимагає і дозволяє коригувати підхід до визначення очікуваних кредитних збитків за різних обставин. Підвищена невизначеність щодо потенційних майбутніх економічних сценаріїв в умовах поширення коронавірусної хвороби (covid-19) та їх впливу на кредитні збитки може вимагати врахування додаткових економічних сценаріїв під час розрахунку очікуваних кредитних збитків. Банкам необхідно здійснити коригування результатів моделювання, що базуються на експертних оцінках, для належного відображення інформації на звітну дату.

До розрахунку очікуваних кредитних збитків необхідно включити результати аналізу типів клієнтів, регіонів, які можуть знаходитись під серйозним впливом економічного ефекту covid-19. Водночас для розрахунків необхідно враховувати також заходи Уряду та Національного банку України з пом'якшення несприятливого впливу covid-19.

Звертаємо увагу на те, що перегляд та модифікації кредитних договорів (продовження, кредитні канікули тощо) в умовах covid-19 не слід автоматично розглядати як значне зростання кредитного ризику з дати первісного визнання, використовуючи діючу методологію до covid-19. Наприклад, надання платіжних канікул для усіх позичальників у певних класах фінансових інструментів не повинно автоматично призводити до того, що усі фінансові інструменти вважатимуться такими, що зазнали значного зростання кредитного ризику.

Під час оцінки очікуваних кредитних збитків інформація щодо позичальників на індивідуальному рівні може бути дуже обмеженою, тому для чіткого визначення ключових факторів кредитного ризику можна використовувати оцінку значного зростання кредитного ризику на груповій основі.

Крім того, банки мають постійно відслідковувати та переглядати прогнози в міру отримання нової інформації, оскільки середовище швидко змінюється, факти та обставини оновлюються.

Щодо застосування МСФЗ 7 “Фінансові інструменти: розкриття інформації”

Банки зобов'язані розкривати у фінансовій звітності інформацію про характер і ступінь ризиків, пов'язаних із фінансовими інструментами. Відповідно, необхідно буде розкрити інформацію про вплив covid-19 на ризики, пов'язані з фінансовими інструментами, а також на те, як банк управляє цими ризиками.

Банк має зазначити про включення нової прогнозової інформації до оцінки значного зростання кредитного ризику, методи оцінки та інформацію, що використовується, а також зазначити зміни у методах аналізу, індикаторах, які використовуються.

Щодо застосування МСБО 34 “Проміжна фінансова звітність”

У проміжній фінансовій звітності відображаються суттєві зміни, що відбулися з часу останньої річної фінансової звітності.

Банки повинні надати пояснення подій та операцій, які будуть важливі для розуміння змін фінансового стану та фінансових результатах з часу останньої річної звітної дати, в тому числі у зв'язку з поширенням коронавірусної хвороби covid-19, які забезпечуватимуть необхідну прозорість для користувачів фінансової звітності.

У зв'язку з вищевикладеним, у проміжній фінансовій звітності банки мають розкрити інформацію про вплив заходів, пов'язаних з коронавірусною хворобою covid-19, на фінансовий стан та фінансові результати, а також розкрити суттєві зміни облікової політики.

Головний бухгалтер –
директор Департаменту
бухгалтерського обліку

Богдан ЛУКАСЕВИЧ

Юлія Семениченко
☎ (044) 230-16-29
(044) 400-85-73